

Toespraak burgemeester Huri Sahin

Opening Internationale Vrouwendag

Huis van de stad, zaterdag 8 maart 2025

Goedemorgen allemaal, lieve vrouwen,

Wat goed om jullie hier te ontmoeten op Internationale Vrouwendag, in ons Huis van de stad. Dank voor de eer om deze bijeenkomst te mogen openen. Alleen al het feit dat we nog steeds ieder jaar een Vrouwendag vieren, is denk ik het grootste bewijs dat we er nog niet zijn als het gaat om gelijkheid. Er is werk aan de winkel. Maar daarover zo meer.

Ik neem u eerst mee terug in de tijd. Sinds het begin van deze eeuw vieren we op 8 maart Internationale Vrouwendag, maar de strijd om gelijkheid voor vrouwen is niet van gisteren. Wist u dat in Nederland de eerste Vrouwendag al in 1912 werd gevierd?

Die eerste viering kwam voort uit een gebeurtenis aan de andere kant van de oceaan, vier jaar eerder. Op 8 maart 1908 staakten in New York zo'n 15.000 textielarbeidsters om betere arbeidsomstandigheden af te dwingen in de fabrieken. Ook streden zij voor een gelijk loon en een einde aan seksuele intimidatie.

Dat plaatst de strijd om gelijkheid tussen man en vrouw in perspectief: er is al een lange weg afgelegd. Een weg die ons veel heeft gebracht. Maar tegelijk moeten we ook constateren dat het einde van die weg nog niet in zicht is.

Dat maakt de positie van Nederland op de Global Gender Gap Index wel duidelijk. Op deze jaarlijkse graadmeter van de ongelijkheid tussen mannen en vrouwen stond ons land in 2024 voor het derde jaar op rij op de 28^e plaats. Scandinavische landen domineren de top, maar Duitsland, Spanje en Ierland staan in de top-10.

Wereldwijd is de kloof tussen mannen en vrouwen opnieuw iets meer gedicht, maar in Nederland blijven we achter. In tegenstelling tot veel andere landen laat de emancipatie van de vrouw bij ons geen progressie meer zien. Een pijnlijke ontwikkeling als u het mij vraagt. Vaak hoor je mensen zeggen dat het in Nederland allemaal wel meevalt. Wij zijn verlicht, ruimdenkend en modern. Het tegendeel is de realiteit. De cijfers liegen er niet om. Iedere acht dagen wordt er in Nederland een vrouw vermoord, vrouwen verdienen gemiddeld 12% minder salaris per uur dan mannen, een vrouwenlichaam is nog vrijwel onontdekt terrein in de medische wereld. Zo duurt een diagnose voor endometriose gemiddeld 7 jaar. En de pensioenkloof is 40% meldde ABP november vorige jaar.

Al sinds het begin van mijn loopbaan ben ik geïnteresseerd geraakt in de werking van onze democratie. Voor een goed functioneren hiervan is gelijkheid een basisbeginsel. Een van de uitgangspunten van onze democratische rechtsstaat. Voor de wet zijn we allemaal gelijk. Als we gaan stemmen telt ieders stem even zwaar. En ook als het om het vervullen gaat van bestuurlijke functies streven we een zo goed mogelijke afspiegeling na van onze samenleving. Maar dat is een goed voorbeeld van waar we achterlopen. Als ik mijn eigen ambt neem als burgemeester dan is slechts 30 procent vrouw. Bij de wethouders is het nog een stukje erger. Daarvan is 27% vrouw. In 27 gemeenten werden colleges gevormd met alleen mannen. Gelukkig doen we het in Rijswijk op dat vlak veel beter. En dat moeten we vasthouden.

In mijn twee jaar als burgemeester van Rijswijk heb ik van dichtbij meegemaakt wat er in het ergste geval kan gebeuren als de gelijkheid tussen een man en vrouw ontspoord is.

In korte tijd zijn we drie keer geconfronteerd met een vrouwenmoord. Hele heftige gebeurtenissen met grote impact op onze stad. In de nasleep van zo'n moord blijven de meeste vragen onbeantwoord. Wat heeft iemand bijvoorbeeld ertoe gedreven om tot moord over te gaan? Dat weten we meestal niet. Daarom ben ik blij dat er onder leiding van professor Marieke Liem een Femicide Monitor komt en dat ik hiervan de ambassadeur mag zijn.

Waar we wel steeds meer antwoord op krijgen is dat in de aanloop verschillende zogenoemde 'rode vlaggen' hadden kunnen worden herkend. Deze rode vlaggen hebben altijd betrekking op de ongezonde relatie, waarbij de man de dominante partij is en steeds verder gaat in het willen controleren van de vrouw. Bijvoorbeeld dat de vrouw continu moet laten weten waar en met wie ze is. Of dat ze haar telefoon moet laten controleren. Tegelijkertijd wil ik ook een positieve ontwikkeling noemen. Ik merk en voel dat het onderwerp hogere prioriteit begint te krijgen. Het doet mij goed dat geweld tegen vrouwen op verschillende plekken in Rijswijk wordt besproken.

Of het nu gaat om het stoppen van geweld tegen vrouwen of gelijkheid van loon of kansen op de arbeidsmarkt: we moeten ons blijven inzetten. Stilstand is achteruitgang luidt het gezegde. En op de wereldranglijst staan we al drie jaar stil. Daarmee wordt de roep om nieuw emancipatiebeleid steeds luider.

Dat brengt mij bij het thema van dit jaar: **'Vrouw van de toekomst'**. U gaat hierover vandaag in gesprek. Tijdens het panelgesprek wordt straks ingegaan op het gebruiken van je stem als vrouw. Ik ben heel benieuwd hoe u hier naar kijkt.

Tijdens mijn voorbereiding op vanochtend dacht ik aan een interview dat ik maandag heb met het magazine iBestuur. Ik spreek dan met hoogleraar Digitalisering Reijer Passchier over de macht van Big Tech en waarom dat misschien een probleem is voor de democratie. Hoe ziet onze toekomst er uit in het licht van de razendsnelle opmars van Ai? Kunnen we als overheid nog wel zonder al onze digitale systemen? Wat als het uitvalt? Maar ook wat is het gevolg voor de manier waarop we nu met elkaar samenleven? Zet het bestaande verhoudingen onder druk? En wat betekent dat voor de vrouw van de toekomst? Misschien dat de panelleden deze vraag straks kunnen meenemen? Ik ga in ieder geval met veel aandacht luisteren.

Tot slot wil ik graag al partners in het Huis van de stad hartelijk bedanken voor het organiseren van deze bijeenkomst. Trias Centrum voor de Kunsten, Welzijn Rijswijk, de Bibliotheek aan de Vliet en natuurlijk ook de gemeente Rijswijk.

Ik wens u een inspirerende bijeenkomst. Soms kan één woord of zin ons bewegen om een andere pad in te slaan.

Dank u wel.